

Hotus

Hoitotyön tutkimussäätiö

Näyttöön perustuvan toiminnan johtaminen

Seminaari tehyläisille esimiehille, johtajille ja akateemisen jaoston
jäsenille

Annukka Tuomikoski, sh, TtT, tutkija, Hoitotyö tutkimussäätiö sr

Luentojen sisältö

- Mikä on Hotus?
- Mitä näytöllä tarkoitetaan?
- Miten näyttöä tuotetaan, tiivistetään ja levitetään?
- Miten näyttöä otetaan käyttöön?
- Miten näyttöön perustuva toimintaa johdetaan?

Hoitotyön tutkimussäätiö
Näyttöön perustuvan hoitotyön edistäjä

Näyttöön perustuvaa toimintaa tukevien menetelmien, prosessien ja rakenteiden kehittäminen, levittäminen ja käyttöönoton tuki sekä tulosten arviointi

**JOANNA BRIGGS
COLLABORATION**
Better evidence. Better outcomes.

Suomen JBI yhteistyökeskus

Näyttöön perustuvan
terveydenhuollon vahvistaminen

WHO Collaborating Centre for Nursing

WHO:n hoitotyön yhteistyökeskus

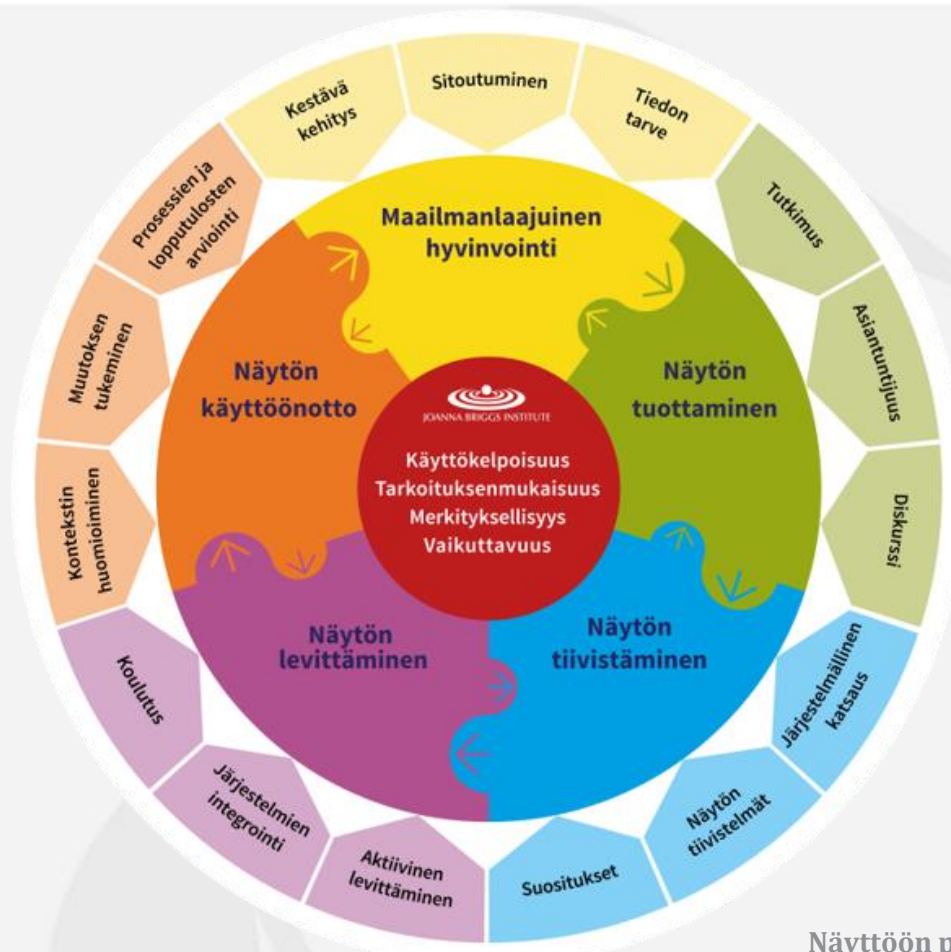
WHO:n hoitotyön strategian
täytäntöönpanon ja erityisesti
näyttöön perustuvan toiminnan
edistäminen hoitotyössä

Asiantuntijuustoimintamalli

Hoitotyön tutkimussäätiö

Asiantuntijuustyyppi	KLIINISESSÄ HOITOTYÖSSÄ TOIMIVAT HOITAJAT	KLIINISESTI ERIKOISTUNEET HOITAJAT	KLIINISEN HOITOTYÖN ASiantuntijat	KLIINISEN HOITOTIETEEN ASiantuntijat
Osaamisen tavoite	- Vahva kliinisen hoitotyön ja tiedon soveltamisen osaaminen - Työ- ja toimintayksikön tuntemus	- Vahva erityisosaaminen - Tiedon soveltamisen osaaminen - Kehittämisaosaaminen - Työ ja toimintayksikön tuntemus	- Oman kliinisen alueen vahva osaaminen - Vahva kehittämisosaaminen - Tutkimusosaaminen - Järjestelmän tuntemus	- Vahva kliinisen alueen tutkimus- ja kehittämisosaaminen - Johtamisosaaminen - Järjestelmän tuntemus
Osaamisen painotus				
Toiminta näyttöön perustuvien (NP) käytäntöjen käyttöönnotossa	- NP-tiedon käyttö ja soveltaminen hoitotyössä - Asiantuntemuksen ajan tasalla pitäminen ja syventäminen	- NP-tiedon käyttö ja soveltaminen omalla erikoisalalla - NP-käytäntöjen käyttöönnoton ohjaus ja tuki työyksikössä - Asiantuntemuksen ajan tasalla pitäminen ja syventäminen	- Tieteellisen tiedon soveltaminen - Käytäntöjen yhtenäistäminen toimintayksiköissä ja alueella - NP-käytäntöjen kehittäminen ja käyttöönnoton tuki - Tiedon levittäminen ja käytön seuraaminen	- Hoitotyön suositusten laatiminen - Arviointimenetelmien kehittäminen - Interventio- ja vaikuttavuustutkimus-ten toteuttaminen - NP käytäntöjen

Maailmanlaajuinen hyvinvointi

–ylimmän johdon esimiesten osaaminen

- Osaa suunnitella/rakentaa/kehittää organisaatioon näyttöön perustuvan toiminnan **vision ja strategisen tavoitteet**.
- Osaa resursoida **riittävät resurssit** näyttöön perustuvan toiminnan kehittämiseen (aika, tietokannat, kirjallisuus, asiantuntijat, koulutukset).
- Osaa arvioida **organisaatiokulttuurissa** olevia näyttöön perustuvan toiminnan estäviä ja edistäviä tekijöitä (esim. Asenne, sitoutuminen)
- Osaa varmistaa esimiesten ja henkilöstönnäyttöön perustuvan toiminnan **osaamisen**.
- Osaa johtaa **yhteistyötä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden** kanssa.

Maailmanlaajuinen hyvinvointi

–esimiehen osaaminen

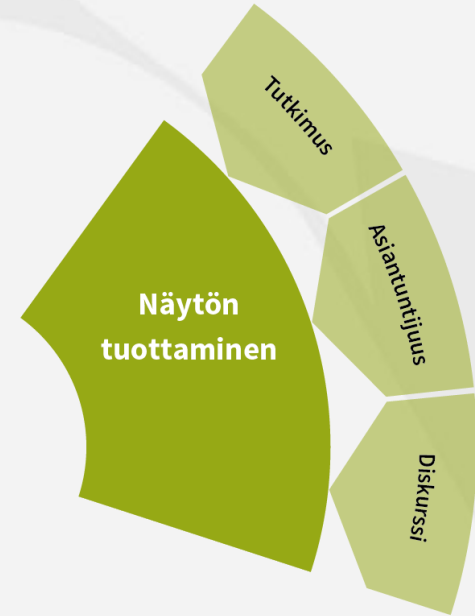
- Osaa tunnistaa työyksikön keskeisiä **kehittämiskohteita**.
- **Sitoutuu kehittämään** näyttöön perustuvaa toimintaa työyksikössä.
- Osaa määritellä hoitotyön **asiantuntijuusmallin** –kehittää toimintaa sen mukaisesti.
- Osaa **edistää** näyttöön perustuvaa **hoitotyötä asiakkaan hoidossa**.
- Osaa kannustaa henkilöstöä **kriittisesti arvioimaan** omaa toimintaansa ja organisaation käytäntöjä.
- Osaa tunnistaa **organisaatiokulttuurin** työyksikössä (edistävät/ehkäiset tekijät)
- Johtajan ominaisuudet: avoin, helposti lähestyttävä, helposti saatavilla, antaa palautetta ja vastaanottaa palautetta näyttöön perustuvasta toiminnasta.

Näytön tuottaminen

- esimiehen osaaminen

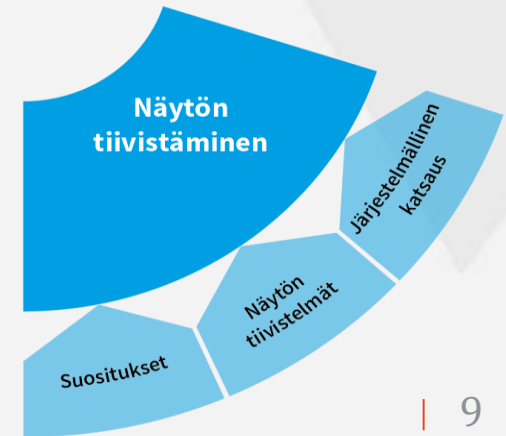
- Osallistuu näytön **tuottamiseen** yhteistyössä henkilöstön kanssa työyksikössä. Osaa toimia tutkimusryhmissä johdon asiantuntijana.
- Osaa **kriittisesti arvioida** näytön soveltavuutta (esim. suositusten ja järjestelmällisten katsauksien) käytäntöön
- Osaa tunnistaa yleisimmät **tutkimusmenetelmät**.
- Osaa selittää näytönasteen merkityksen **kliinisessä päätöksenteossa**.
- Osaa selittää keskeisimmät tutkimuksen **luotettavuuteen liittyvät tekijät ja tutkimuseettiset näkökulmat**

Näytön tiivistäminen

-esimiehen osaaminen

- Käyttää näyttöön perustuvaa tietoa **johtamiseen liittyvässä päätöksenteossa** (järjestelmälliset katsaukset, hoitosuosituksset).

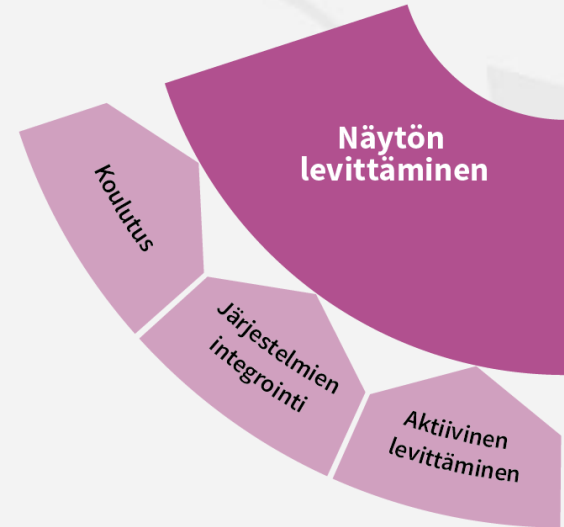

Järjestelmällisen katsauksen vaiheet

Näytön levittäminen -esimiehen osaaminen

- **Levittää** NPT tutkimustietoa työyksikön palaverissa.
- Osaa huomioida **organisaatiokulttuurin näytön levittämisessä**.
- Mahdollistaa henkilöstön osallistuminen **koulutuksiin ja tutkimusklubeihin**.
- Kehittää näytön levittämisen **tukirakenteita**

Näytön käyttöönotto -esimiehen osaaminen

- Resursoi riittävät resurssit näytön käyttöönottoon liittyvien **toimintaohjeiden laatimiseen**
- Kerää **tunnuslukuja** NPT kehittämiseksi
- Mahdollistaa näyttöön perustuvan toiminnan **seurannan ja arvioinnin** (esimerkiksi käytäntöjen yhtenäisyys, hoitosuosittelujen ja toimintamallien käyttöönotto)
- Osaa **analysoida** tunnuslukujen perusteella yksikön kehittämistarpeet

Näytön käyttöönotto -esimiehen osaaminen

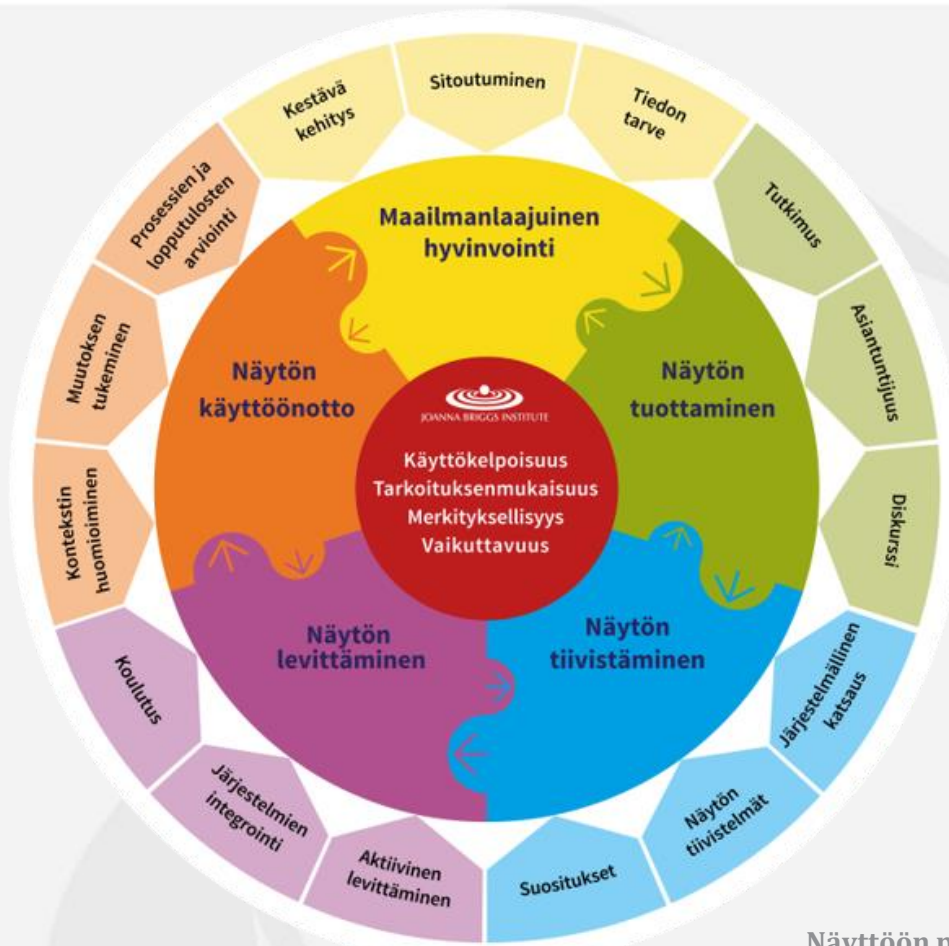

- Osaa tunnistaa ja poistaa mahdollisia näytönkäyttöönoton **vakiintumisen esteitä**.
- Henkilöstön **mukaan ottaminen** kehittämiseen ja muutokseen
- Osaa **ohjata ja edesauttaa** näyttöön perustuvan toiminnan toteutumisessa, mutta tulee myös osallistua siihen aktiivisesta
- **Yhteistyö** korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa
- Varmistaa henkilöstön NPT **osaamisen**

Näytön käyttöönotto -esimiehen osaaminen

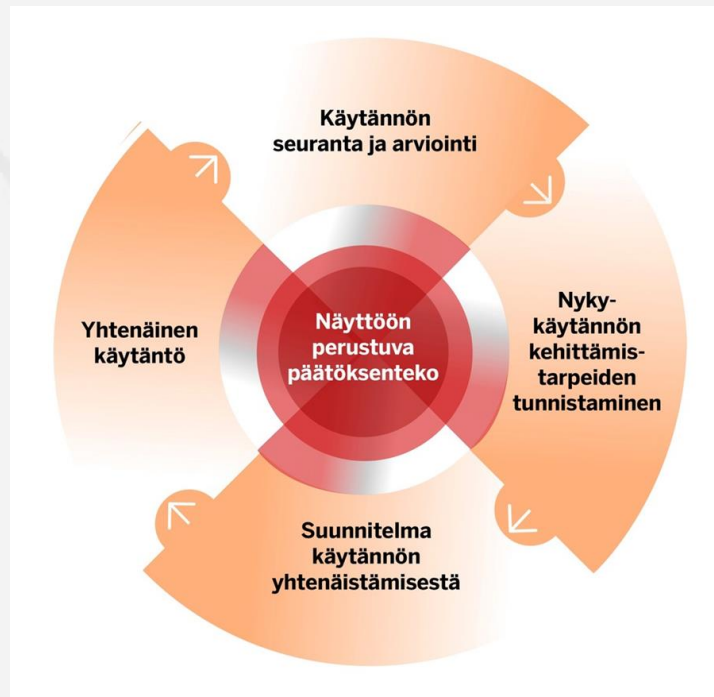
- Osaa arvioida jatkuvasti näyttöön perustuvan toiminnan **muutosprosesseja ja muutoksen vaikutuksia toimintaan**
- Osaa **mahdollistaa** henkilökunnan osallistumisen näyttöön perustuvan toiminnan kehittämiseen.
- Osaa **arvioida** yhtenäisten käytäntöjen kehittämisen ja käyttöönoton prosessia (esim. YHKÄ-malli).

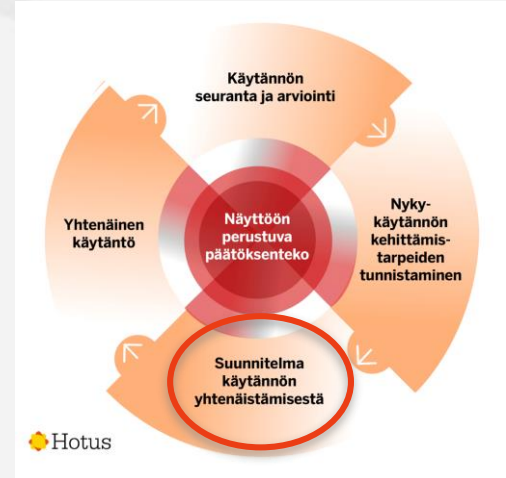
Muut näyttöön perustuvaa toimintaa tukevat tukirakenteet

- Yhtenäisten näyttöön perustuvien käytäntöjen kehittämisen toimintamalli (FinYHKÄ)
- Näyttöön perustuvan toiminnan toteutumisen seuranta hoitotyössä
- Hyvien käytäntöjen pankki
- Hankkeet (mm. hoitotyön sähköinen päätöksentuki)
- Näyttöön perustuvaan toimintaan liittyvät raportit, julkaisut ja videomateriaalit hoitotyöntekijöiden osaamisen varmistamisen tueksi

Näytön käyttöönotto alkaa kehittämistarpeen tunnistamisesta ja huolellisesta suunnittelusta

- Organisaatiossa olisi hyvä olla yhteinen ymmärrys muutoksen tarpeellisuudesta ja käytettävistä keinoista
- Tulee huomioida, miten laajasta muutoksesta on kyse, ketä muutos koskee ja mitä se heiltä edellyttää
- Muutoksen tavoitteet tulee määritellä selkeästi

Mitkä asiat vaikuttavat käyttöönottoon?

- **Interventio ja sen sopeuttaminen** kyseiseen yksikköön
 - Ilman sopeuttamista tuloksena on yleensä vastustusta
- **Sisäinen toimintaympäristö** (sisältää organisaation rakenteet ja kulttuurin, joiden kautta toteutusprosessi etenee)
- **Ulkoinen toimintaympäristö** (sisältää taloudellisen, poliittisen ja sosiaalisen tilanteen, jossa organisaatio toimii)
- Yksilöt, joita muutos koskettaa (asenteet, minäpystyvyys)
- **Prosessi** (suunnittelu, arviointi)

19.11.2019

Suunnitelman kirjaaminen

- ✓ eli mitä tulee tehdä, jotta näyttö tulee käyttöön
- ✓ Ohjaa käyttöönottoa
- ✓ Mahdollistaa prosessien tarkastelun ja arvioinnin
- ✓ Mahdollistaa prosessin ja siinä käytettyjen menetelmien monistamisen muihin organisaatioihin

Mitä huomioitava

Miksi esim. hoitosuositus tulee ottaa käyttöön?

Tieto nykyisistä käytännöistä ja niiden vaihtelusta, kliiniset tiedot (esim. painehaavojen määrä), näyttö vaikuttavista menetelmistä

Mitä käyttöönnotolla tavoitellaan?

Käytäntöjen yhtenäistäminen, kliiniset tavoitteet (esim. painehaavojen väheneminen)

Millaisia muutoksia käyttöönotto edellyttää?

Kattavan käyttöönoton toteutus, hoitosuosituksen tunnettavuuden vahvistaminen, koulutuksen järjestäminen koko henkilökunnalle hoitosuosituksen aihealueesta

Mitä käyttöönotto edellyttää?

Hoitosuosituksen soveltuvuuden arviointi, henkilökunnan kuuleminen ja yhteinen sopimus käyttöönotosta, käyttöönottoa ohjaavan yhtenäisen käytännön laatiminen, moniammatillisen työryhmän perustaminen, menetelmistä sopiminen henkilökunnan osallistamiseksi (palaute) ja aikataulutus

Mitä huomioitava (jatkuu)

Mitä yhtenäisen käytännön laadinta ja käyttöönotto edellyttävät organisaatiolta?

Aikaa, tukirakenteet, resurssit (koekäyttö, arviointi, muutokset, käyttöönotto, sen seuranta ja vahvistaminen, arviointi), koulutuksen järjestäminen

Miten yhtenäisen käytännön alueellinen ja kansallinen levittäminen toteutetaan?

Suunnitelma alueellisesta ja kansallisesta tiedottamisesta sekä tietojen siirtämisestä kansalliseen tietokantaan, tiedottamisen ja raportoinnin toteutuksesta sopiminen

Näyttöä päätöksenteon ja kehittämisen tueksi:

Kansalliset näyttöön perustuvat hoitosuositukset

20.11.2019

HOITOSUOSITUKSEN LAATIMINEN

Järjestelmällinen tiedonhaku
tietokantoihin

Järjestelmälliset katsaukset
ja alkuperäistutkimukset

Tutkimusten laadun kriittinen arviointi
ja tutkimustulosten uuttaminen

Näytönastekatsausten ja
suosituslauseiden laadinta

Hotus

Hoitotyön tutkimussäätiö

Hoitosuosituksesta vastuunjakoon

Hoitosuosituksia ovat asiantuntijoiden laatimia tutkimusnäyttöön perustuvia suosituksia sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien menetelmien vaikuttavuudesta, käyttökelpoisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä niiden merkityksellisyydestä hoitoa tarvitsevalle ja hänen läheisilleen.

Hoitosuosituksien avulla pyritään parantamaan hoitotyön laatua ja yhtenäistämään perusteettomasti vaihtelevia käytäntöjä. Hoitosuosituksen käyttöönotto mahdollistaa inhimillisen, oikein ajoitetun, oikean ja vaikuttavan hoidon. Hoitosuosituksen käyttöönotto edellyttää konkreettisia toimintaohjeita ja vastuunjakoa.

HOITOSUOSITUS

MITÄ hoitosuosituksen kohteena olevasta aiheesta tiedetään: vaikuttavuus, merkityksellisyys, käyttökelpoisuus tai tarkoituksenmukaisuus

TOIMINTAOHJE

MITEN hoitosuositus räätälöidään kuhunkin toimintaympäristöön soveltuvaksi: esim. toimintaohjeet ja -mallit, tarkistuslistat, bundlet

VASTUUNJAKO

KUKA, KETKÄ vastaavat hoitosuosituksen mukaisen toiminnan levittämisestä, käyttöönotosta ja vakiinnuttamisesta: konkreettinen toimintasuunnitelma vastuunjakoineen

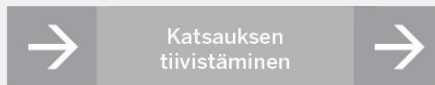
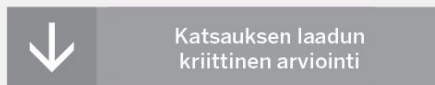
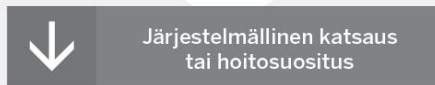
NÄYTTÖÖN PERUSTUVA
YHTENÄINEN KÄYTÄNTÖ

Näyttövinkit ja järjestelmälliset katsaukset

- Näyttövinkki on hyvälaatuiseen järjestelmälliseen katsaukseen tai hoitosuositukseen perustuva suomenkielinen ja käytännönläheinen tiivistelmä
- Laadimme myös itse yhteistyötahojen kanssa järjestelmällisiä katsauksia eri hoitotyötä koskettavista aihealueista

NÄYTTÖVINKIN LAATIMINEN

Hotus

Hoitotyön tutkimussäätiö

Näyttövinkistä kehittämistarpeen tunnistamiseen

Näyttövinkki on hyvälaatuiseen järjestelmälliseen katsaukseen/katsauksiin tai hoitosuositukseen perustuva tiivistelmä. Sen tarkoituksena on levittää kansalaisille ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöille näyttöön perustuvaa tietoa ajankohtaisesta aiheesta.

Arviointitulosten hyödyntäminen NPT kehittämisessä

Arviointitulosten perusteella voidaan

- Suunnata näytön käyttöönoton ja vakiinnuttamisen menetelmiä
- Kohdentaa huomio kehittämistä edellyttäviin toiminnan osa-alueisiin
- Poistaa tehottomia toimintoja
- Suunnitella henkilökunnan osaamisen varmentamiseksi koulutuksia kohdennetusti
- Päättää resurssien allokoinnista
- Tuottaa tietoa toimintaa suunnattujen resurssien käytöstä

Näytön käyttöönoton tukirakenteet

Näytön käyttöönoton tukirakenteet

- Esimerkkejä näytön levittämistä ja käyttöönottoa tukevista menetelmistä
 - Näyttöön perustuvat työohjeet
 - Sähköinen päätöksentuki
 - Suosituksista tehdyt tiivistelmät
 - Mentorointi
 - Tutkimusklubit
 - Suulliset ja kirjalliset hoito-ohjeet

Asiantuntijuuden hyödyntäminen NP-käytäntöjen käyttöönotossa

Kliinisessä hoitotyössä toimivat hoitajat	Kliinisesti erikoistuneet hoitajat	Kliinisen hoitotyön asiantuntijat	Kliinisen hoitotieteen asiantuntijat
NP-tiedon käyttö ja soveltaminen hoitotyössä Asiantuntemuksen ajantasalla pitäminen ja syventäminen	NP-tiedon käyttö ja soveltaminen omalla erikoisalalla NP-käytäntöjen käyttöönoton ohjaus ja tuki työyksikössä Asiantuntemuksen ajantasalla pitäminen ja syventäminen	Tieteellisen tiedon soveltaminen Käytäntöjen yhtenäistäminen toimintayksiköissä ja alueella NP-käytäntöjen kehittäminen ja käyttöönoton tuki Tiedon levittäminen ja käytön seuraaminen	Hoitotyön suositusten laatiminen Arviointimenetelmien kehittäminen Interventio- ja vaikuttavuustutkimusten toteuttaminen NP-käytäntöjen toimeenpanon arviointi Kehittämis- ja tutkimushankkeiden johtaminen Asiantuntijuuden kehittämisen tuki

- Aloita käyttöönotto muutostarpeen tunnistamisesta ja tavoitteiden asettamisesta
 - Arvioi käytettävissä oleva näyttö (esim. Hoitosuositus)
- Suunnittele
- Laadi päivitetty yhtenäinen käytäntö
- Seuraa ja arvioi käyttöönottoa ja sen vaikutuksia, ole valmis tekemään muutoksia

**Suunnittele käyttöönotto huolellisesti ja huomioi tukirakenteet &
Seuraa ja arvioi käyttöönottoa, tuloksia ja uuden käytännön vakiintumista**

Hoitotyön tutkimussäätiö

Asemamiehenkatu 2,
00520 Helsinki, Finland

Lisätietoja:

annukka.tuomikoski@hotus.fi

www.hotus.fi